

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 9.

Indült Bétsből, Pénteken, Július 29-dikén, 1831.

B é t s.

Boldogult Tsász. Ó Magasságának és Eminentziájának Fels. Rudolf Fő Hertzegnek, Kardinálnak és Olmützi Hertzegi Erseknek holt teste Badenből Bétsbe hoztván tegnapelőtt reggeli 8 órakor az Udvari Templomban közönséges megnézésre ki volt tételve.

Délután két órakor a' Kimult Fels. Személynek szíve az Augustinianusok Udv. templomának Loretto nevű Kápolnájába, és ezután a' belső részei a' Sz. István Fő Templomába tétettek be, a' mint szokás.

Öt órakor pedig ugyan az nap délután tartatott a' halotti pompa annak módja szerént. A' holttest az Udvari templomból a' Kaputzinus Atyák templomába vitetett által az Ujpiatzra, 's ott a' Fels. Tsászári Familia Tagjainak jelenlétekben beszenteltetvén a' Kriptába letétetett.

Az Udvari gyász hat hétre Jul. 26-kán vétegett fel, a' mély gyász négy a' fél gyász pedig azontúl két hélig fog tartani Sept. 5 dikéig.

Tegnap előtt Jul. 27. dikén tartattak a' vigiliák, tegnap pedig a' lélek Mise az Udv. templomban.

P o r t u g a l l i a.

Lisbona Jul. 2 kán. Justitz Minister Barbosa de Magalhães elbótsát-

tatott hivatalából. E' volt az, kitől a' Frantzia Consul legtöbbet szenvedett. — A' Frantzia hajós osztály, melly a' Lisbonai kikötőt zárva tartja, most újabban megint elfogott két rakott Portugallus kereskedő hajókat. Tegnap pedig egy frantzia Brigantine (kissebb hajó) üzőbe vette a' Wellington nevű és Bahiából haza rakodtan jövő Portugallus kereskedő hajót közel a' Tajó torkolatjához, és tüzet adott reá. A' kereskedőhajó, kedvezvén a' szél néki, futott előtte és magát Cascaes Vára ágyúinak szárnya alá vette. Az alatt míg a' vára a' Brigantinéra lövöldözne, hogy a' kereskedőhajóhoz ne közelíthessen, előző a' frantzia hajós seregtől egy 100 ágyús lineahajó, egy másik 60 ágyús vont lineahajóval, és tüzet adnak a' várra. Ez az egyszeri lövés rettenetes erejű volt, a' várban nagy rontást tett, sőt a' klastromot és a' salu házait is megkárosította, és a' vár őrizetnek segítségére siető katonák között hármat megölt és négyet megsebesített. — Bizonyosnak beszéllek, hogy Algáriánál a' tengeren, szemközt Faroval, egy második Frantzia hajós Osztály is mutogatja magát, melly 4 lineahajókból és 9—10 kisebb hajókból áll. Mind ezek a' történetek itten nagy Sensatiót okoznak, itt ott lassú morgás és zúgás hallatszik. Dom Miguel ellen; de a' fő város még eddig tsendes.

N a g y B r i t a n n i a.

London Jul. 15-kén. A' Királynak megkoronáztatása Sept. 8-ikára vagy on halározva. Ugyan' akkor a' Királyné is megkoronáztatik. A' Királytól erre nézve kiadott Proclamatio az Ujságlevelekben hirdettetik.

A' Courier írja: „Leopold Herceg holnap (16-ikban) elhagyja Angliát a' Belga Kiküldöttekkel, és Kedden (19-dikben) bémenetelét tartja Brüsszelbe.

Az Alsó Házban foly a' hartz a' Reform felett. Az Ülés 14-ikben megint éjfelután oszlott el 1 órakor. E' már harmadik Ülése az úgy nevezett nagy Választottságnak, melly a' Billnek egyes tziikelyeit hányja veti; az első Ülés 15 1/2, a' második 10 1/2, a' harmadik 9 tellyes órákig tartott és ez alatt a' 35 óra alatt még nem tudtak annyira menni, hogy legalább tsak az első tziikelyt elvégezték volna. Hanem igaz, hogy ez az első tziik a' legfontosabb mert a' 2000 lelket nem számláló kis faluktól a' Választó just egészen elveszi. 14-ikben Peel Ur azt a' javallatot tevő, hogy a' tziikelyből ez a' szó „minden“ (tudniillik az A laistromban megnevezett minden faluktól elvétetik a' választás jussa) hagyattassék ki. Ez arra való lett volna, hogy akkor oszttán minden egyes falu felett új vitatást kellett volna kezdeni — a' minnek ki tudja mikor lett volna vége. De a' Ház a' javallatot 290 szóval 193 ellen felre tette.

F r a n t z i a O r s z á g.

Páris Jul. 16-kán. A' Bastille megvételének évi napja (Jul. 14-dike) nem ment ugyan el rendetlenség és tsoportozás nélkül, de ezek a' tsoportozások sokkal gyengébbek és kissébbek vol-

tak, mint a' közelebbi napokban hozzá tett-készületek után az ember gondolta volna. — Az egész történetet a' Moniteur, Jul. 15-iki levelében így beszéli el: „Tegnap jókor reggel kimentek néhány emberek a' városból fiatal fenyőfát (szabadság fáját) vágni és hozni, kiket a' Politzia a' fakesesés közben elfogott. 11 óra tájban délelőtt 150 fiatal emberek, (tanulóknak látszottak) kik kalapjukon háromszínű kokardát és gombjukokban piros szegfűt viseltek, a' Change hídnál megjelentek; ezeknek a' város-hajdúi eleikkbe mentek, és vezéreiket elfogták. Sőt még a' köz emberek is kifakadtak ellenek, és őket pírongatni kezdték. Gondolkozást érdemlő jelenés volt látni, hogy a' napszamosok és egyéb köz emberek ietzkézik és a' rendnek tiszteletére tanítják azokat, kiknek míveltségknél fogva inkább illetet volna a' törvény tisztelesének példájával előmenni. Ez onnét esik, mert egyik részről jőzan ész és a' munkának szeretete, más részről rendetlen nagyravágyás és ostoba indulatok vannak. — Del tájban egy másik tsapat fiatalok Thionville ut-szában ment a' Chatelat piatz felé. Ezeket három Nemzeti gárdista ruhában öltözött Individuumok vezérelték, kik az új hídnál elfogattattak; mellyre a' a' tanulók magokban eloszlottak. — Egy kávéházban a' Sz. Antal Boulevard szegletén, egy ember az asztalra felugorván elkezdett perorálni és ez alatt a' kiáltás alatt „Éljen a' Köz-társaság!“ a' népet lázadásra ösztönözni. A' város hajdúi környülvevők a' kávéházat, és az ott lévőik közzül némelyeket elfogták. — A' Concordia piatzra, hová 8—9 száz főből álló sokaság egy fát hirtzolt, hogy felplántálja, az első tized bírőja azonnal kisetett 400 nemzetigárdistával, és az embereket a' törvénynek nevében felszöllította, hogy oszolnának

széljel. Azök közzül egynehányan a' Bírót megragadták és a' fára, mellyet hurtoztak, leterítették. A' nemzeti gárda egyszeriben fegyvert rántott a' tisztviselő oltalmára. Egy fiatal ember, ki a' Bíró melljének két pistolyt szegezett, szörnyű szitkozódás és fenyegetés közben, leesett a' bajonéttoktól keresztül szurva, mellyek a' tisztviselő személyjének oltalmára előtermettek. Ez 4 óra tájban esett, és ez után a' történet után a' csoportozásoknak mindenütt vége lett.

A' Moniteur Jul. 16-káról így szól: „Olvassuk a' mai Nationalban: „„A' Ministerium eddig legalább bízott elegendően a' fegyveres erőbe és a' Nemzeti gárdába; de most már általláta hogy néki méltóbb katonaságra — vagyon szükségé. Egész nap (t. i. 14-ikben) gyűjtögették St. Antoine külső városban, az egész lakosságnak szeme előtt és tudtára, az úgy nevezett dologtevőket (napszámosokat); három frankot ígértek kinek kinek személy szerént, ha ökölrel reájok esnek azokra a' fiatal emberekre, kik magokat eléggé megesmértetik az által, hogy kalapjokon kokárdát és gomblyukokban Juliuspántlikát viselnek. Holnap bizonyosan azt fogja a' Moniteur mondani, hogy ezek együgyű, de jót akaró napszámos emberek voltak, kiket tsupán a' rendetlenkedőkre való boszszankodás és a' józan ész vezérlett. De a' mit itt mi mondunk, megfognak a' törvényszékek előtt is bizonyítani, ha bennünket háborgatni mernek, vagy érte megszóllítanak. A' Politiának 1,500,000 frankja ma tsak arra való volt, hogy az öklözést és agyonverést fizesse; holott 18,000 polgár fegyverben állott, és Párisnak egész környéke rakva volt katonasággal.““ Nem tekintvén azt a' megtámadást, mellyet ez a' tzikkely a' dologtevőket bántja, kiknek nintsen serkentésreszükségek, hogy

önnjavokat megértsek, és menkáiknak 's jólléteknek ellenségei ellen boszszúságra fakadjanak — vagyon ebben a' tzikkelyben egy Vád, mellyet az Elöljáróság halgatással nem mellőzhet el. Meg is fog szállittatni érte a' National, hogy azt a' törvényszékek előtt bizonyítsa meg.

B u r k u s O r s z á g .

Memelben Jul. 15-kén lengyel Generál Gielgudnak a' burkus földre lett által jöveteléről és haláláról a' következő környülállásos tudósítás jelent meg nyomtatásban: „Jul. 12-kén éjfeltájban érkezett ide a' hivatalos tudósítás, hogy akkor nap estve 6 órakor a' lengyelek, Gielgud és Chlapovski Generálok alatt Schlaugsten burkus határszéli falu mellett tábort ütöltek. A' burkus Kir. katonai Kordonnak vezére és a' Kerületnek tanácsosa reggeli 4 órakor kimentek a' nevezett faluhoz, és ott találták a' legyeleket részszerént még orosz, részszerént már burkus földön táborozva; nevezetesen a' lovasság és Artilleria mintegy 700 ember 8 ágyúkkal Gen. Chlapovski alatt már burkus földön feküdt, ellenben a' gyalogság orosz földön a' határlinea mellett. Több rendbeli beszélgetések történtek General Gielguddal, mint első kezérrel, és az ő utána első Generállal Chlapovskival és több más főtisztekkel. Ezek azt vallották, hogy a' nagy számú és erejű Orosz tábor előtt kéntelenek hátrálni, hadiszereik nem lévén ellent állani nem tudnak, és annál fogva haditanácsot tartván elvégezték, hogy oltalmat és pártfogást Burkus Országban keressenek, hol magoknak befogadtatást és emberséges bánást reménylenek. Azt tsak hamar könnyű lett megesmérni, hogy a' Subordinatio közöttök rosszszul áll; mert a' tisztek közönségesen és minden tartozkodás

nélkül kimondták, hogy Gen. Gielgud (a' fő vezér) nem arra való ember, hogy vezér legyen és motskos szókkal illettek mint a' ki őket megtsalta; ellenben, Gen. Chlapovskit dísérték katonai tehetségeiért. A' héjővetelt ezeknek a' katonáknak, kik mindnyájan hartzra kész állapotban valának, (nem számlálván a' sebeseket) megengedni mindjárt nem lehetett; mivel a' burkus tisztviselők nem voltak benne bizonyosok, hogy az oroszok őket igazán szorongatják. Osztán meg várták a' lengyelek még egy harmadik tsapat sereget is Gen. Rohland alatt. Míg hát erről az értekezés és alkudozás külön majd Gen. Gielgudáé, majd Chlapovskival folya, az általjövettel késett. De annak hírére, hogy Kröttingerből számos Orosz seregek jönnek, sietni kellett az általjövettel. A' Kommandírozó General (Gielgud) kiadta a' rendelést katonáinak, hogy fegyvereiket a' burkus határszázelen heől rakják le, és fegyvertelen menjenek be a' burkus földre. E' történt délben 1 óra tájban. General Chlapovskikész volt az általjövettelre, minekutánna azt — így szólt — a' Kommandírozó General parantsolja. Az ő Uhlanusai lerakták lántsáikat, és a' pattantyusok hasonlóan fegyvereiket. De a' gyalogságnál szembetűző volt a' felindulás és zúgás. Kiáltások hallatszoltak, hogy General Gielgud az ágyukba és puskákba való töltéseket elhajította. Sokan a' katonák közzül a' már letett fegyvert újra felvették; melly példának követése tsak harszar erőt vett és közönségesé lett. Tsupán a' pattantyusok voltak azok, kik lerakott fegyvereikhez többé nem nyultak. — Azonközben mindég több több katonaság nyomult elő a' Garsdeni ország úton, de nem orosz hanem lengyel katonaság, t. i. Gen. Rohland seregéből. Ezeknek megjelenése eldöntöt-

te a' dolgot. Gielgud katonáinak nagyobb része egyszeriben amazokhoz (a' Rohlandéihoz) tsatolta magát, és gyorsan tovább mentek a' Schvegsteni úton, hogy magokat Lengyel Országba keresztül vágják. General Chlapovski serege, és Gielgud gyalogjainak egy kis része hátra maradt. Míg ezek történnének General Gielgud a' burkus földre által lovaglott, tisztjeitől környülvéve. Egy lengyel tiszt mellé vágat, meglövi, és kivont karddal elnyargal Rohland seregének utánna. A' lövés olyan jól találta, hogy a' General egyszeriben halva esett le lováról. A' tiszték a' nagy zavarodásban a' gyilkost nem esmerték meg. Egy öreg Artilleriás Kapitán, ki a' General mellett lovaglott, azt mondja, hogy ő tsak e' szavakat hallotta: „Szelmo, Zdrayca, zgin! Sem mire való, áruló, veszz el!“ arra egyszeriben következett a' lövés. Több tiszteknek, kivált a' vénebbeknek szemekben a' sajnálkozást és részvételt nyilván lehetett olvasni; de általjában véve nem szomorkodtak rajta, sőt egyenesen kimondták, hogy Gielgud őket elárulta, romlásba vitte, és annak őik világos bizonyosságait tudják. Kevéssel azután Oroszok jöttek igazán Garsden felől, és ágyúval löttek a' szélső lengyel őrtsapatra. Ekker már nem lehetett tovább késedelmezni. A' lengyel katonák, General Chlapovski kommandójára, a' fegyvert újra letették, és Stutten faluban a' Kontumázt helyére elvezettettek, hol őket a' veszteglő Intézetbe bezárva burkus katonák őrzik. Közöttök 400 sebesek vagynak, de Cholera-betegek nintsenek, a' mint azt a' lengyel tiszték és orvosok bizonyyal állítják. Hogy egészség köztök jó uralkodik, azt külsőjőkből is láthatni, mert a' katonák mindnyájan igen jó színben vannak, és lovaik jó testben: hartzolni testi erejek

L e n g y e l O r s z á g.

volna, de bátorságok megfogyalkozott, minekutánna Samogitiában olly tsekély gyámolítást találtak. — General Rohland serege mintegy 4000 emberből áll, kik többnyire lovasok, 4 ágyúkkal. Az Oroszok nyomban követik őket, és nagyon hihető hogy ők is rövid idő alatt kiszoríttatnak hozzánk a burkus földre.“ —

Heidekrug Jul. 15-kén. Ma délbén 12 órakor egy lengyel sereg, melly 2500 gyalogokból és 500 lovasokból állott 19 ágyúkkal, Rohland és Szymanovski Generálok alatt, Coadjuten falunál a burkus határra béköt, és ott Burkus Oberster Tretzel Ur előtt a fegyvert le tette.

Memel Jul. 17-kén. General Gielgud holt teste Stetten faluban eltemtetett. Gyilkosságának Skulski hadnagyot mondják a 7-ik gyalog regementből, kiről az a hír, hogy kevéssel azután magát is meglötte. A Gielgud és Chlapovskis serege 2508 főből áll u. m. 35 Stabtsztek, 202 alsóbb rangú tsztek, 2142 köz emberek, 13 Seborvosok's a t. 6 ágyúkkal, mellyek ide Memel-be hozattak.

Königsberg Jul. 18-kán. Az alatt a kis út alatt, mellyet General Rohland Laugallentől Coadjutenig tett, az Oroszokkal tsak nem szüntelen tsatáznia kelle; sok emberöt és 6 ágyuját elvesztette. — A Litvániába beütött lengyel Generálok közzül már tsak az egy Dembinski van még hátra, kit az Oroszok Memeltől 4 mértföldnyire egy erdőben beszorítottak és környül vettek. De róla azt mondják, hogy a más három lengyel Generaloknak példáját nem fogja követni, és később seregestöb együtt elpusztulni mint a burkus határra lépni.

Lengyel határszél Jul. 15 kén. (A burkus Status Ujságból). Az esméretes nevű Senator és Kastellan Niemcevicz Varsóból tegnap a burkus határszélhez érkezett, egyedül egy inastól kísértetve, és a Strzalkovoi Veszteglőben a Kontumatzot tartja. A Veszteglőhöz most olly nagy a tódulás Lengyel Országból, hogy az ott állított Intezetbe többé nem férnek az emberek. Ott van már Minister Grabovski, Gróf Mycielski, Professor Zinserring's a t. és Dombrowska Generálné minden órán váratik. — Varsóból halljuk, hogy ott az Oroszok által szállításának (a Visztulán) híre nagy félelmet és rettegést okozott. A Kozákok már Sompolno körül portyásznak; és a Kaszszatsztek Slupceban parantsolatot kaptak, hogy menjenek Varsóba.

Varsó Jul. 17-kén. A Generalissimusnak főhadiszállása tegnapelőtt még Modlinban volt, honnet az Igazgatóságokhoz több rendbeli hadi tudósításokat küldött. Egyikben jelenti, hogy a lengyel Seregek Pultusk és Makov városait elfoglalták és amottaz Oroszoknak éléstárait, egy kaszszáját 10,066 f. és 5 garas kész pénz, és Feldm. Paskevitsnek kotsiját elnyerték 50 foglyokkal; emitt 120 dragonyosokat fogtak el 123 lovakkal és sok fegyverrel. A másikon jelenti, hogy az Oroszok a burkus határszél mellé vonulván Nieszavánál kezderak a Visztulán általszállani, és az utánnok nyomuló lengyel sereg hátok megett a Városokat és falukat vissza foglalja, és hogy Modlintól fogva a burkushatárig az egész környék lengyel kézben van. Harmadikban írja, hogy General Chrz-

novski a' Visztula jobb partján az Oroszokat (Rüdiger Seregéből) Jul. 13-kán Minsk-ből kiverte és 14 ikben Kaluszynig hátra nyomta.

A' lengyel tábor most két részre van osztva, egyik (a' kisebb) General Chrzanovski alatt Gen. Rüdigerrel áll szemközt, kivel szerentsésen tsatázik; halljuk Rüdiger kénytelen Lublinból Kaissaroff Orosz Generalt is segítségére hívni magához. Másik (a' nagyobb) eddig Modlinnál feküdt a' Visztula jobb partján, de tegnapelőtt elkezdett általjöni a' bal partra, hogy a' nagy orosz táborral szembeszállhasson. A' főhadi szállás Volaban van, Varsó alatt.

A' Varsói Status Ujság 15 ikről, írja: „Tegnapelőtt az Oroszok még túl voltak a' Visztula másik partján; tegnap Nieszaya mellett egy sereg által jött az innensőre, és legelső dolga a' volt hogy sántot ásson magának a' parton a' hidnak oltalmára. — Ebben a' pillantásban érkezik a' tudósítás, hogy Gen. Chrzanovski az Oroszokat Gen. Golovin alatt megverte több ágyúját elvette és 900 emberét elfogta. A' Kurírnak eljötték a' miéink még üzték az ellenséget. A' Nemzeti gárdának egy Bataillonja kiküldetett a' foglyoknak által vételére. — Jusuf Várnai Basának a' fíját, ki az orosz táborban szolgált, a' miéink elfogták. — Hat Kozákok önn indulásokból iűe jöttek és magokat foglyul megadták.

A' Generalissimus levelet kapott orosz General Roznieckitől, mellyben reá akarja beszélni, hogy egyezzenek és békéljenek meg a' lengyelek Miklós Tsászárral; Feldmarsal Paskevits bizonyosan másképpen fogja fogadni az ajánlatokat mint a' megboldogult Feldmarsal Gróf Diebits. A' Generalissimus a' levelet az Igazgatósékhöz küldötte.

Ugyan azon Ujság levél 16. ikről,

írja: „A' Nemzeti Gárda a' Minsk-nél elfogott Oroszokat ma ide hozta a' fő városba. Azoknak nagy része a' 7. dik és 24. dik gyalog osztályból való. A' megvert General Golovin ugyan az, ki a' török háborúban Várnánál a' várnak éjszaki oldalánál kommandírozott. Az Oroszoknak igen nagy lehet a' vesztesége holtakban és sebésekben, minthogy a' mi katonáink kemény elkeseredéssel hartzoltak. A' tsatapiatz Minsk-től fogva Kaluszynig terítve van holttestekkel. A' miéink közzül Gen. Rybinski gyalog osztályja és Gen. Jagmin lovas osztályja hartzolt; az első szemközt, az utolsó pzdig hátulról támadta még az ellenséget. General Golovin seregének maradványa Czeglóvba yette magát.”

Ugyan azon Ujság levél 17. ikről írja: „A' harmadnap óta folyvást szakadó zápor eső a' hadi Operatióknak folyamátját megszakasztotta.”

Lengyel határszél Jul. 19. ké-ről (A' burkus Status Ujságból) Egy privát levél Varsóból — mellyből megtetszik, hogy az ijjedés Varsóban az Oroszoknak általmenetelen nem volt olyan nagy mint más oldalról írták — jelenti hogy a' lengyelek az Orosz tábor háta megett minden helyeket, még Mlavát is elfoglalták, és az elő örök a' burkus határszélígy nyúlnak. A' Visztula jobb partján Gen. Chrzanovski szerentsé-sen hartzolgat Rüdiger seregével. — A' lengyel tábornak nagy része (Modlintól) a' Visztula bal partjára általjött, és a' lengyel főhadi szállás Volaban van, Varsónak egyik külső Városában Blenie felé.

O r o s z O r s z á g .

Sz. Pétervár Jul. 12-kén. (Egy Berlieni Ujságból) A' Cholérának kiüté-

se a' fővárosban, Jul. 3-ik, 4-ik, 5-ik, és 6-ik napjain több ízbeli csoportozásokra és zenebonás rendtelenségekre adt alkalmatosságot. A' dolog így esett: Az a' bátorság és rettenni nem tudás, melly az orosz népnek tulajdona, lassan lassan odavitte a' sokaság elméjét, hogy ellene lenne mindennek, a' mi — előre látásból — a' Cholera ellen fétetni szokott. Kiűtvén azonközben a' fővárosban a' gonosz nyavalya, midőn a' betegeket a' politzia kocsikban hordatná az ispotályokba, és egyszersmind néhány részeg embereket és megfogatna; történt hogy a' sokaság egy ilyen kocsit megtámadna, és öszve törne; azután tűzbe jöven az Ispotályoknak is nekifetett, a' betegeket, kik-között némelyek tsak gyanúból voltak bē vitetve, ki eresztette, az Ispotályokat elpusztította; néhány orvosok áldozati levének a' nép dühének. — A' katonaságnak előtermése a' rendet és tsendet helyre állította, a' nélkül hogy kéntelen lett volna erőszakhoz nyúlni. Minthogy itt nyárban temérdek sokaságú napszámosok tartózkodnak, nagyon könnyű megfogni hogy a' piatzokon sok embert lehetett látni felgyűlve, de azoknak nagy része, tsak pusztá nézőkből állott. A' Tsászár a' rendtelenségeknek legelső hírére előjött Peterhofból, (hol nyárban lakni szokott) és az öszve csoportozott sokaságnak közzeje ment kocsijában. Itt komoly szókkal feddette a' rendetlenkedőket, előjökbe terjesztette, hogy ötet busitjálk, pedig külömben is elég bubánatja vagyon, midőn szeretett testvérjét a' halál elragadtá és háboruba vagyon keveredve, parantsolta hogy az elkövetett gyilkosságért könyörögjenek botsánatot az Istentől; a' mit a' sokaság térdre esve tselekedett, és magától a' tsászártól is kérte a' botsánatot. Ez a' hősi és egészen

a' nép Characteréhez való bátorsága és viselete a' tsászárnak a' legnagyobb Enthusiasmust szülte a' népnél, és az agyon ütött Orvosért ott állóhelyben gyász Isteni tiszteletet tartottak. A' Tsászár kiment vissza Peterhofba; ez a' pillantás egészen megmásolta a' köz gondolkozást (melly a' Cholera helyett a' lengyelek ellen fordult). Vették tudni illik észre, hogy némely egyes személyek — valjon nem lengyelek e'! későbbben fog megtetszeni — a' köz embereket biztatják és tüzelik. A' következő napokon tehát az útszákon sokakat megfogtak, mint lengyeleket, és velek igen rútúl bántak. Némelyeknél szagló üvegskéket leltek, a' mikről azt gondolták, hogy azokban a' lengyelek mérget hordoznak, a' mivel azenné vagy innivalókat megmérgecsitsek, hogy az emberek között Cholera t támaszszanak. E' volt az oka, hogy az útszákon a' sokaság több embereket megfogott, megmötözött, és megvert, kik közzül némelyek meg is holtak. De Jul. 7-dike oltá a' tsend es rend tökéletes. Meg vagynak téve a' rendelések, hogy ha valami történni találna, egyszeriben szoros keménységgel elnyomattassék. Ezekre a' történetekre az is sokat tett, hogy hamar egymás után több innep napok következtek, a' midőn az itt nyaraló napszámosoknak nagy csoportja az útszákon szokta az időt elátsorogni.

A' Pétervári főhadi Kormányozó hirdetteti, hogy Ő Fgének a' Tsászárnak parantsolatjából, a' mult héti lármák alkalmatosságával elfogatott személyeknek megítélésére, egy külön Biztosság vagyon kinevezve. — A' Cholera mind inkább inkább hatalmazik a' fő városban. A' nyavalyának első kiütésétől fogva Jul. 10-dikéig megbetegedtek benne 5076-an, kik közzül meg holt 1511, betegen sek-

szik 1754, hanem ez utolsók közzül még 156-nak meggyógyulásához reményesség vagyon.

G a l i t z i a.

Lembergől jött tudósítás szerint, ottan Jul. 18-dikán 43-mal szaporodott a' Choleras betegek száma, kik közül meggyógyult 65, megholt 23. Jul. 19-dikén újra szaporodott a' számok 41-gyel, meggyógyult 21, meghaltak 16 tan.

Harmintzöt helységekben ütött ki újlag ez a' döghalálos nyavalya Galíziának.

M a g y a r O r s z á g.

A' Cholera'nak terjedése felől Magyar Ország külömbféle részeiből következő jelentések tétettek:

A' Tisza felső mellyékeiről valamint Szathmár Vármegyéből is a' tudósítások megnyugtatóbbak. Szabolcs Vármegyében Polgárdon Jul. 4-dikétől Jul. 11-dikeig 51-en haltak meg. A' nyavalya ott is alább hágy a' pusztításban. Nyíregyházán és Kállóban ketten haláloztak meg, azolta senki e' nyavalyában meg nem betegedett.

Debráczen Sz. K. városa vidékein, a' Priv. Hajdú városokon és egész Bihar Vármegyében, és így az Ér's Berettyói Kordonok lineájínál is az egészség állapotja a' legjobb karban vagyon. Szarvason, Bekés Várm-ben két katoná halálozott volt meg, kik oda a' Tiszán jöttek által; de az oltá ottan senki meg nem betegedett.

A' Tisza mentében Csongrádtól le-

felé Tápén mutatta magát a' Cholera. Csongrádban magában nagy erőben uralkodik. A' Tiszától távolabb eső helységek egészséges állapotban vannak, sőt pán Abonyban (Pest Várm-ben) mutatták magokat Cholera'hoz hasonlító betegségek és meghalálózások.

Zemplén Várm-ben a' Bodrogh mellett, s Borsod V-ben a' Tisza és Sajó mellett a' betegségek és halálos esetek szembetűnőleg szaporodtak. Bártfán (Sáros V-ben) többen megbetegedtek.

A' Zagyva mellett vont Kordon néánál Váczig az egészség állapotja tökéletes jó karban megmaradt.

Budán és Pesten az utóbbi jelentések oltá a' polgárság között semmiféle Cholera betegség esetei nem fordultak elő.

Jul. 21-dikén a' külön elzárt katonai Ispotályban Pesten újra 7-ten betegedtek meg a' Cholera'ban. 4-en meghaltak, és 12-ten még betegek.

Ujabb tudósítások szerint Jul. 24-dikéről Esztergomban is adta elő magát egy gyanús megbetegedés, de Kémen- den és Bényen Esztergom Várm-ben több hasonló eset fordult elő; valamint Csátán is Bars Várm-ben.

A' pénz folyamata Július' 28-dikán;
közép ár:

A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	79 5/8
Az 1820-béli sorsosok,	155
Az 1821-béli hasonlók,	114 4/5
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji,	39 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek	1002 for. ton Conv. Pénzben.

Szerkesztető és Kiadó Marton Jósé, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomatató: Nemes Haykul Antal. (Oberé Bäcker-Strasse Nro 755.)